

Naturvärdesbedömning - Särö 1:477, Munkekullen

Platsbesök på fastigheten Särö 1:477, Munkekullen 28/12 av Solveig Gunnarsson, landskapsingenjör, Teknik och Hanna Ångman, kommunekolog, Miljö & Hälsoskydd.

Platsbeskrivning:

Kommunekolog från M&H och landskapsingenjör från Teknik besökte fastigheten den 28/12 – 2017. Fastigheten Särö 1:477 har ett unikt bestånd av äldre och grova lövträd i parkmiljö med höga naturvärden, riklig kryptogampåväxt och höga skyddsvärden. På platsen kunde bok, lind, alm (rödlistad), lönn och ek konstateras, varav flertalet mycket grova. Ekarna på fastigheten kan, med undantag för Särö Västerskog, vara bland de äldsta ekarna som finns kvar på Särö. Träden står i lä för varandra mot hårda vindar men utan att för den delen konkurrera allt för mycket om utrymme. Några ekar längs uppfarten invid utbyggnadens före detta lastplats kunde dock konstateras ha skadade rotsystem till följd av asfaltering och markarbete nära inpå stammen.

Bedömning:

Vid platsbesöket bedömdes de flesta träden ha höga naturvärden med ett fåtal undantag. Träd och områden på fastigheten som om möjligt bör skyddas vid exploatering och markarbeten är markerade och inringade i bilaga 1. Föreslaget skyddsområde rör bland annat de träd som står på sydvästra sidan och benämns "Lunden" i Situationsplan 2017 (bilaga 2). Här står grova exemplar av både ek, lind och bok med väl utvecklade kronor och rotsystem.

Figur 1. "Lunden." Grova exemplar av både bok, lind och ek.

Figur 2. Skyddsvärd bok invid nedre parkeringsplatsen.

Strax invid nedre parkeringsplatsen står en grov bok som räknas som skyddsvärd träd utifrån Länsstyrelsens kriterier (jätteträd = träd grövre än en meter i diameter på smalaste stället under brösthöjd).

Av de träd som ligger närmst mot grannfastigheterna Särö 1:312>1 och Särö 1:313>1 samt Särö 1:60 konstaterades två ekar bakom skjulet på fastigheten Särö 1:312 vara av höga naturvärden och skyddsvärda, likaså en alm och en grov ek invid minnesstenen mot Särö 1:313. Två klenare tysklönnar växte mellan almen och eken och bedömdes som möjliga att ta ner då de i framtiden kan komma att kväva eken och konkurrera om dess utrymme. Likaså kan en större ek med lutning och skada som står invid fastighetsgränsen för Särö 1:312 vara värt att ta en diskussion med berörda fastighetsägare om att ta ner, då den kan skada både egendom och andra träd om den faller. Dessa träd är markerade med X i bilaga 1.

Två av tre ekar invid lastplats på nybyggnationen har tagit skada av tidigare markarbeten och asfaltering och som följd på detta börjat röta. Dessa kan tas bort för att tillgängliggöra markarbete vid byggnaden. Det tredje trädet som står närmst inpå byggnationen bedöms ha klarat av markarbetet och är i gott skick trots tidigare barkskada som dock har läkt igen. Vi ser gärna att detta träd sparas om det är möjligt (se inringning i bilaga 1).

Figur 3. Två av tre ekar har så pass skadade rötter av markarbete att de börjar röta. Det tredje trädet (närmst mot bilden) har klarat markarbetet.

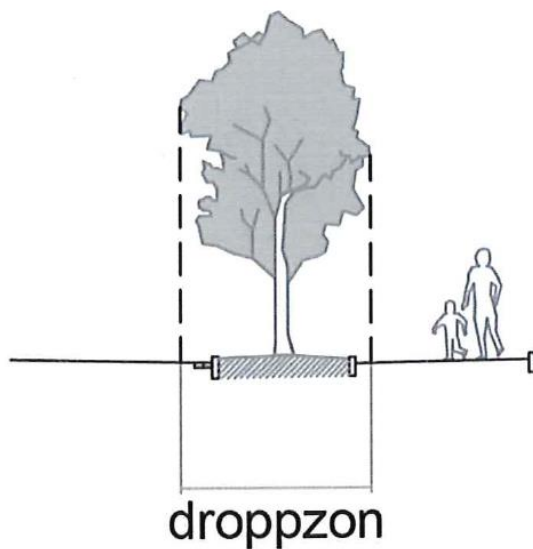
De träd som står på kustbranten (bilaga 2) föreslås skyddas. Enligt situationsplan 2017 planeras inte kustbranten anspråkats till annan markanvändning eller byggnation. Allmän försiktighet bör tas vid exploatering.

På vägen in i fastigheten står två träd, ekar, varav det ena trädet har en tredelad stam vilket ger den ett unikt utseende på fastigheten. Båda dessa träd föreslås skyddas från markarbeten. För att skona trädens rötter föreslås att ängen används som en alternativ byggväg och en utredning om detta är möjligt rekommenderas, samt om skyddsfillning till vägen kan användas. Ju tjockare fyllning som används, desto mindre vibrationer utsätts ekarna för och desto mer avlastas trädens rötter.

Figur 4. De två ekarna med vägen emellan sig har båda höga naturvärden men är i riskzonen för att skadas vid markarbete på fastigheten.

Ekar är generellt sett känsliga för mark- och hydrologiförändringar och det är lätt att man glömmer rotsystemens känslighet vid markarbeten. För att underlätta bör därför de föreslagna skyddsområdena hägnas in. Skyddshägnen bör sträcka sig en meter utanför droppzonen för att påverka rötterna så lite som möjligt.

Figur 5. Trädens droppzon är lika med trädens krondiameter.

Tunga transporter och uppläggning av massor under trädens droppzon får inte förekomma och arbetsbodar samt maskiner får inte lutas mot trädens stammar. Grävning bör inte ske under droppzonen då det riskerar att kapa av rötterna och kan påverka trädets vitalitet, förankring och stabilitet till den grad att det dör eller faller vid hårda vindar om rotsystemet skadas riktigt illa.

Åtgärder:

De utpekade skyddsområdena i bilaga 1 bör förses med skyddshägn som ställs upp 1 m utanför droppzonen. Vidare föreslås att marklov utfärdas på Lunden. Diskussion om att vitesbelägga träd av större biologiska värden kan eventuellt tas med Teknik. Ett platsbesök med Teknik för rådgivning och inmätning av träd för vitesbeläggning kan då bli aktuellt, samt mätning av möjliga träd som faller inom Länsstyrelsens kriterier för skyddsvärda träd. Träd som klarar kriterierna rapporteras därefter in till Länsstyrelsen. Vid framtida fällning av ett särskilt skyddsvärt träd kan en anmälan om samråd enligt 12 kap 6 § Miljöbalken behövas om bedömning görs att fällning av trädet riskerar att väsentligt ändra naturmiljön.

En rekommendation för den framtida parken är att upprätta en så kallad trädvårdsplan för skötsel av parken. Trädvårdsplan ska helst utföras av arborist med väl dokumenterad utbildning och erfarenhet